

رابطه بازده با سود و جریان‌های نقدی قبل و بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی

حمیدرضا ناظمی^۱

محمد رضا عبدلی^۲

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۲/۱۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۰/۱۲

چکیده

در این مقاله به بررسی رابطه بازده با سود و جریان‌های نقدی قبل و بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی پرداخته شد. داده‌های جمع‌آوری شده از صورت‌های مالی ۱۰۵ شرکت سازمان بورس اوراق بهادار تهران، با استفاده از رگرسیون تک متغیره و چند متغیره انجام شد. نتایج پژوهش نشان داد، قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی ارتباط مثبت و معناداری بین سود، جریان‌های نقدی عملیاتی، جریان‌های نقدی آزاد و ارقام تعهدی با بازده وجود دارد. اما بعد از تجدید ارائه متغیرهای سود، ارقام تعهدی و جریان‌های نقدی عملیاتی تأثیر معناداری بر بازده شرکت‌ها نداشته‌اند و بین جریان‌های نقدی عملیاتی و بازده رابطه منفی و معناداری بوجود آمد و در نهایت متغیرهای جریان‌های نقدی آزاد و سود بعد از تجدید ارائه به ترتیب تأثیر منفی و مثبت بر بازده شرکت‌ها داشتند که این مقدار معنادار نبود. نتایج کلی حاکی از آن است که قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی ارتباط قوی و پایداری بین سود و اجزای آن وجود دارد اما پس از آن شاهد ضعیف شدن این ارتباط و در نتیجه کاهش قدرت توضیح‌کنندگی اطلاعات هستیم. در خصوص جریان‌های نقدی و اجزای آن همین عملکرد را شاهد بودیم با این تفاوت که تغییرات نسبت به سود و اجزای آن کمتر می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: تجدید ارائه صورت‌های مالی، بازده، سود، جریان‌های نقدی.

۱- کارشناس ارشد حسابداری، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران.

۲- دانشیار گروه حسابداری، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران. (نویسنده اصلی) Mra830@yahoo.com

۱- مقدمه

تصمیم‌گیری صحیح در بازار سرمایه نیازمند اطلاعاتی قابل اتکا، مربوط و به موقع است که بتوان با کمک آن منابع موجود و در دسترس را به گونه‌ای مطلوب تخصیص داد (استانداردهای حسابداری، ۱۳۸۷). نخستین گام در سنجش عملکرد یک واحد تجاری، محاسبه بازدهی بدست آمده با توجه به اهداف از قبل تعیین شده برای آن می‌باشد. در واقع بازده در فرایند سرمایه‌گذاری به عنوان نیروی محرکی است که ایجاد انگیزه می‌کند و پاداشی برای سرمایه‌گذاران محسوب می‌شود (دستگیر و همکاران، ۱۳۹۴، ۲۲). همچنین محصول نهایی حسابداری و گزارشگری مالی، صورت‌های مالی اساسی است. سود و جریان‌های نقدی دو دسته از اطلاعاتی هستند که همواره مورد توجه سرمایه‌گذاران بوده است (رهنمای رودپشتی و ولی پور، ۱۳۹۲، ۵۶). سود به عنوان عاملی عینی در شرایط متفاوت تحت تأثیر تخصیص‌های انجام شده توسط مدیران شرکت تغییر می‌کند؛ از این رو نمی‌توان به عنوان یک معیار کامل برای پیش‌بینی بحران مالی تلقی شود. یکی از معیارهای عینی که می‌توان آن را به عنوان نتیجه نهایی عملیات شرکت تلقی کرد جریان وجه نقد می‌باشد که می‌تواند جایگزین مناسبی برای نسبت‌های مالی دیگر باشد (اعتمادی، زندگی دره غریب، ۱۳۹۳، ۶۵). صورت جریان وجوه نقد به دلیل پرهیز از جهت‌گیری‌های ذاتی و عمومی موجود در اقلام تراز نامه و صورت سود و زیان که بر مبنای تعهدی اندازه‌گیری می‌شوند، نسبت به سایر صورت‌های مالی ارجحیت دارد (طالب‌نیا و همکاران، ۱۳۹۴، ۸۹). این اطلاعات اگر به درستی فراهم و پردازش نشود، اثرات منفی بر فرد تصمیم‌گیرنده در پی خواهد داشت (نیکبخت و رفیعی، ۱۳۹۱، ۱۶۹). با تغییرات مستمر و مداومی که در شرایط اقتصادی و اجتماعی صورت می‌گیرد، تغییر در اصول و روش‌های حسابداری، به علت پیچیدگی و حجم بالای معاملات تجاری بروز اشتباه در گزارشگری مالی، و در نتیجه تعدیلات سنواتی و تجدید ارائه صورت‌های مالی منتشر شده اجتناب‌ناپذیر به نظر می‌رسد. چالشی که قابلیت مقایسه و یکنواختی صورت‌های مالی را خدشه دار می‌سازد، تجدید ارائه صورت‌های مالی ناشی از تغییرات حسابداری و اصلاح اشتباهات گذشته است (ساعی و همکاران، ۱۳۹۲، ۶۸). با توجه به گسترش استفاده از سیستم‌های اطلاعات حسابداری و افزایش تعداد حسابداران متخصص و محدود شدن روش‌های حسابداری با افزایش تعداد استانداردهای حسابداری و قوانین مربوطه، انتظار می‌رفت که انجام تعدیلات سنواتی و تجدید ارائه صورت‌های مالی کاهش یابد، اما متأسفانه با افزایش شمار تجدید ارائه‌ها در سال‌های اخیر، نگرانی در مورد کیفیت گزارشگری مالی میان گروه‌های ذینفع افزایش یافته است (آلمر و همکاران^۱، ۲۰۰۸، ۶۲). وجود این تعدیلات، علاوه بر آثار تغییر رویه، در بیشتر موارد نشان دهنده وجود تحریف بااهمیت یا اساسی در صورت‌های مالی دوره (ها)ی گذشته است که در رعایت استانداردهای

حسابداری، اصلاح مربوطه به دلیل با اهمیت بودن، در سود و زیان دوره گزارش منظور نمی‌شود. این بدان معنا است که استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی، دچار تصمیم‌گیری نادرست بر اساس اطلاعات نادرست شده‌اند که گمراه‌کننده است. بنابراین، در صورت افزایش یا ثابت ماندن تعداد این قبیل شرکت‌ها، به ویژه با توجه به اهمیت رقم تعدیلات سنواتی نسبت به سود خالص دوره و سود و زیان انباشته ابتدای دوره، این تصور می‌تواند به ذهن متبادر شود که اشتباه حسابداری و اصلاح آن در دوره‌های آتی منافی را برای مدیریت شرکت‌ها به همراه دارد و اطلاعات حسابداری، علاوه بر اینکه عاری از اشتباه نیست، از تمایلات جانبدارانه نیز عاری نمی‌باشد. با توجه به اهمیت این موضوع، پژوهش حاضر با هدف شناخت و تبیین ماهیت تجدید ارائه صورت‌های مالی در میان شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و تبیین این مسئله که سرمایه‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان چه واکنشی نسبت به رسالت صورت‌های مالی در قبل و بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی بر اهداف پاسخگویی، شفافیت، قابلیت اتکا، کیفیت اطلاعاتی و رعایت حقوق ذینفعان دارند، انجام شده است. ما در این تحقیق به بررسی رابطه بازده با سود و جریان‌های نقدی قبل و بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی می‌پردازیم.

۲- مبانی نظری و مروری بر پیشینه پژوهش

تعریف ارائه مجدد صورت‌های مالی به عنوان اصلاحات صورت گرفته در صورت‌های مالی مطرح می‌شود که معمولاً ناشی از عدم پیروی از اصول پذیرفته شده حسابداری هستند (موسوی و همکاران، ۱۳۹۴، ۹۸). در واقع موضوعی که منجر به کاهش قدرت اتکای صورت‌های مالی و به تبع کاهش اعتبار صورت‌های مالی یعنی تجدید ارائه صورت‌های مالی می‌باشد. تغییر ارقام دوره‌های قبل در ترازنامه، صورت سود و زیان و صورت گردش وجوه نقد، تعدیلات سنواتی است. تعدیلات سنواتی تعدیلات با اهمیتی است که به سنوات قبل مربوط می‌شود و از موارد زیر ناشی می‌شود: الف) تغییر در رویه‌های حسابداری، ب) اصلاح اشتباهات. اثر این تعدیلات سنواتی باید از طریق اصلاح مانده سود یا زیان انباشته ابتدای دوره در صورت‌های مالی منعکس گردد. ارقام مقایسه‌ای صورت‌های مالی نیز باید ارائه مجدد شود، مگر این‌که این امر عملی نباشد، که در این شرایط موضوع باید در یادداشت‌های توضیحی افشا گردد (استانداردهای حسابداری، ۱۳۸۶). این عامل یک مسئله مهم برای سرمایه‌گذاران محسوب می‌شود. تجدید ارائه، مبین این موضوع است صورت‌های مالی منتشر شده دوره یا دوره‌های قبل که توسط مدیریت مورد تأیید استفاده‌کنندگان جهت اتخاذ تصمیم واقع شده است به طور نادرست ارائه شده و غیرقابل اتکا است. و این اعتقاد سرمایه‌گذاران را پیرامون توانایی، اعتماد، صداقت و اعتبار گزارشگری مالی تنزل می‌دهد

(ویلسون^۲، ۲۰۰۸، ۵۲۱). از دیدگاه سرمایه‌گذاران، اخبار ارائه مجدد صورت‌های مالی فقط بیانگر مشکلات عملکرد دوره گذشته نیست بلکه نوعی پیش‌بینی مشکلات آتی برای شرکت و مدیریت آن نیز محسوب می‌شود و موجب سلب اطمینان سرمایه‌گذاران نسبت به اعتبار و شایستگی مدیریت و کاهش کیفیت سودهای گزارش شده می‌گردد (شوق و تائو^۳، ۲۰۰۷، ۳)؛ و این به صورت شفاف و صریح، پیام و علائمی پیرامون قابل اتکا نبودن صورت‌های مالی دوره‌های گذشته و کیفیت پایین آن‌ها می‌باشد. بنابراین، متعاقب ارائه مجدد، انتظارات سرمایه‌گذاران در ارتباط با جریان‌های نقدی آتی و نرخ بازده مورد انتظار آن‌ها تغییر می‌یابد (ژیا^۴، ۲۰۰۶، ۱۰).

با این حال طی سال‌های اخیر این روند در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار رواج زیادی داشته است. نتایج تحقیق نیکبخت و رفیعی (۱۳۹۱، ۱۸۱) نشان داد که بیش از ۷۰ درصد شرکت‌ها در ایران از سال ۸۳ تا ۸۹ صورت‌های مالی خود را تجدید ارائه کرده‌اند. کالن و همکاران^۵ (۲۰۰۲، ۱) معتقد است دلایل واکنش منفی بازار به ارائه مجدد صورت‌های مالی عبارت است از:

- (۱) تجدید ارائه، اخبار و اطلاعات جدیدی حاکی از کاهش جریان‌های نقدی مورد انتظار آتی، به بازار منتقل می‌کند.
- (۲) نشانه‌ای از سیستم اطلاعاتی و گزارشگری حسابداری ضعیف و احتمالاً نقطه عطفی در ارتباط با بروز مشکلات مدیریتی شرکت است.
- (۳) علامتی از رفتار فرصت طلبانه مدیریت است و مبین آن است که باید سودهای گزارش شده قبلی به دلیل به کار گرفتن روش‌ها پذیرفته نشده، برآوردها و اشتباهات عمدی و سهوی اصلاح گردند.

هریبار و جنکینز^۶ (۲۰۰۴، ۲۲) بیان می‌کند که شرکت‌های تجدید ارائه کننده صورت‌های مالی به دلیل مسائل مربوط به شناسایی درآمد، بهای تمام شده، هزینه‌های عملیاتی، دارایی‌ها و موجودی‌ها، اقدام به تجدید ارائه صورت‌های مالی خود می‌کنند. تأکید چارچوب‌های نظری بر این است که بکارگیری اقلام تعهدی در پیش‌بینی جریان‌های نقدی آتی نسبت به زمانی که تنها از جریان‌های نقدی جاری استفاده می‌شود، قابلیت پیش‌بینی را افزایش می‌دهد. بر اساس آنچه که چارچوب‌های نظری بر آن تأکید دارند نمی‌توان تنها از جریان‌های نقدی جاری برای پیش‌بینی استفاده نمود. به عقیده ویلسون^۷ (۲۰۰۸) محتوای اطلاعاتی سود پس از تجدید ارائه صورت‌های مالی، کاهش نسبی می‌یابد و استفاده کنندگان از صورت‌های مالی اطمینان خود را نسبت به اطلاعات مالی شرکت پس از تجدید ارائه به طور متوسط برای یک سال از دست می‌دهند. از دیدگاه سرمایه‌گذاران سود با کیفیت پایین ناخوشایند است زیرا بیانگر تخصیص غیر بهینه منابع

است. سود با کیفیت بالا از توسعه بازار سرمایه، به ویژه در کشورهای در حال توسعه و سایر کشورها حمایت می‌کند. زمانی که عموم مردم به فرایند گزارشگری مالی و اطلاعات منتشر شده اطمینان نداشته باشند، از سرمایه گذاری منصرف شده و این امر به نوبه خود از گسترش بازار سرمایه جلوگیری می‌کند. اینکه افزایش سود ناشی از بهبود واقعی در سودآوری شرکت است یا ناشی از بکارگیری متهورانه رویه‌های حسابداری توسط مدیران به منظور دستکاری سود باشد؛ متفاوت خواهد بود. در این شرایط تعدیل سود خالص برای انعکاس کیفیت سود ممکن است با اهمیت باشد. کراوت و شولین^۸ (۲۰۰۹) معتقدند؛ تجدید ارائه صحت باور حتمی سرمایه گذاران درباره اطلاعات را کاهش می‌دهد، زیرا این ریسک وجود دارد که باورهای قبلی مبتنی بر اطلاعات مالی باشد که معتبر نیست و سرمایه گذاران پورتنفوی خود را به سمت سرمایه گذاری‌های کم ریسک تر انتقال خواهند داد و این امر هزینه سرمایه شرکت را تحت تأثیر قرار می‌دهد. حیدرپور و ازوجی (۱۳۸۹) در تحقیق خود با موضوع بررسی عوامل مؤثر بر تجدید ارائه سود هرسهام به این نتیجه رسیدن که از بین متغیرهای مستقل اندازه شرکت، رشد فروش، اهرم مالی، بازده دارایی‌ها، محافظه کاری، کیفیت سود، تغییر حسابرس ونسبت جریانات نقدی به سود فقط متغیر کیفیت سود رابطه عامل مؤثر بر تجدید ارائه سود هرسهام می‌باشد.

کردستانی و ازاد و کاظمی (۱۳۸۹) در تحقیق خود به این موضوع پرداخته‌اند که تعدیلات سنواتی بر اساس استانداردهای حسابداری ایران ناشی از تغییر روش‌های حسابداری و اصلاح اشتباهات حسابداری با اهمیت دوره‌های قبل است که به صورت ارائه مجدد ارقام در سال‌های بعد گزارش می‌شود. یافته‌های آنها حاکی از آن است که رقم تعدیلات سنواتی بیش از سطح اهمیت تعیین شده در سطح صورت‌های مالی دوره مالی قبل است. آن‌ها در پایان عنوان نموده‌اند که وجود ارقام زیاد تجدید ارائه شده در سرفصل حساب‌ها و آن هم در هر سال موجب پائین آمدن قابلیت اتکای صورت‌های مالی سالیانه شده است.

دستگیر و شریفی مبارکه (۱۳۹۰) یافته‌های این تحقیق حاکی از نبود رابطه معنادار بین جریانات نقدی عملیاتی و بازده سهام در فرضیه اول است در فرضیه دوم وجود رابطه معنادار بین جریانات نقدی ازاد و بازده سهام به اثبات رسید که نتیجه این مدل با مبانی نظری جنسن در سال ۱۹۸۶ همخوانی دارد. در فرضیه سوم از این مطالعه به این نتیجه رسیدند که جریانات نقدی ازاد نسبت به جریانات نقدی عملیاتی دارای محتوای اطلاعاتی بالاتری در تشریح بازده سهام می‌باشد.

نیکبخت و رفیعی (۱۳۹۱) از طریق مصاحبه با ۵۰ نفر از خبرگان عوامل مؤثر بر تجدید ارائه شناسایی و سپس از طریق رگرسیون لجستیک الگوی خود را اجرا نمودند در این مطالعه داده‌های مربوط به ۲۰۲ شرکت بورسی طی سالهای ۱۳۸۴-۱۳۸۸ مورد بررسی قرار گرفتند یافته‌ها نشان

دادند که: سودآوری، اهرم مالی، طول دوره تصدی مدیریت، تغییر مدیریت، تغییر حسابرسان و اندازه موسسه حسابرسان بر وقوع تجدید آرائه صورت‌های مالی مؤثر است.

خواجه‌وی و قدیریان ارانی (۱۳۹۳) در مقاله‌ای تحت عنوان بررسی کیفیت سود شرکت‌های تجدید آرائه کننده صورت‌های مالی که یافته‌های پژوهش آنها نشان می‌دهد اگرچه کیفیت سود گزارش شده اولیه شرکت‌های تجدید آرائه کننده به گونه‌ای معنادار پایین تر از کیفیت سود شرکت‌هایی است که صورت‌های مالی خود را تجدید آرائه نکرده‌اند؛ اما بین کیفیت سود تجدید آرائه شده شرکت‌های تجدید آرائه کننده و کیفیت سود شرکت‌هایی که صورت‌های مالی خود را تجدید آرائه نکرده‌اند، تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین در سطح شرکت‌های تجدید آرائه کننده، کیفیت سود تجدید آرائه شده به طور معناداری بالاتر از کیفیت سود گزارش شده اولیه است.

موسوی و همکاران (۱۳۹۴) در مطالعات خود با موضوع حاکمیت شرکتی و تجدید آرائه صورت‌های مالی با استفاده از ۴۰ شرکت در دو گروه از شرکت‌های تجدید آرائه شده و یک گروه کنترل شامل شرکت‌های فاقد تجدید آرائه پرداختند، نتایج این پژوهش بر اساس روش مطابقت جفتی بر مبنای اندازه و صنعت نشان داد که فقط بین کیفیت حسابرسان و تجدید آرائه صورت‌های مالی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و بین سایر مؤلفه‌های حاکمیت شرکتی با تجدید آرائه صورت‌های مالی ارتباطی وجود ندارد.

مشایخی و حسین پور (۱۳۹۵) در تحقیقی با عنوان بررسی رابطه بین مدیریت سود واقعی و مدیریت سود تعهدی در شرکت‌های مشکوک به تقلب پرداختند. نتایج آنها نشان داد که مدیریت سود واقعی بر مدیریت سود تعهدی در شرکت‌های مشکوک به تقلب، تأثیر منفی و معنی داری دارد از این رو پژوهشگران، استانداردهاگذاران و حسابرسان بایستی به هر دو مدیریت سود تعهدی و واقعی در شرکت‌های مشکوک به تقلب توجه لازم داشته باشند.

مجتهدزاده و همکاران (۱۳۹۵) در طی پژوهشی با عنوان تجدید آرائه صورت‌های مالی و رفتار پیش بینی سود مدیران به این نتیجه رسیدند که، سویه خوشبینانه مدیران در پیش بینی سودهای آتی در دوره‌های پس از تجدید آرائه نسبت به دوره‌های قبل از آن، تغییر معناداری نداشته ندارد. به عقیده آنها با رد فرضیه پژوهش مبنی بر وجود تفاوت معنادار در رفتار پیش بینی سود مدیران شرکت‌های تجدید آرائه کننده نسبت به شرکت‌های گروه کنترل، چنین استدلال می‌شود که عوامل دیگری غیر از تجدید آرائه می‌توانند موجب تغییر در رفتار پیش بینی سود مدیران در شرکت‌های گروه آزمون باشند.

هیرشلیفر و همکاران^۹ (۲۰۰۹) به بررسی رابطه بین اقلام تعهدی و جریان‌های نقدی با اندازه بازده سهام پرداختند. طبق یافته‌های آن‌ها ارتباط مثبت زیادی بین اندازه اقلام تعهدی با بازده سهام وجود دارد؛ ضمن این که بین اندازه جریان‌های نقدی با بازده سهام ارتباط منفی وجود دارد. میسائیل اترج و همکاران^{۱۰} (۲۰۱۰)، به این نتیجه رسیدند که شرکت‌هایی که ارائه مجدد بدون کلاهبرداری دارند حجم ترازنامه کمتری نسبت به شرکت‌هایی که ارائه مجدد صورت‌های مالی ناشی از تقلب و اشتباه دارند عرضه کردند.

عبدالله و همکاران^{۱۱} (۲۰۱۰) در پژوهشی که در کشور مالزی انجام دادند، به بررسی ماهیت تجدید ارائه در صورت‌های مالی شرکت‌های بورس کوالالامپور پرداخته‌اند و تأثیر مؤلفه‌های حاکمیت شرکتی را بر آن‌ها مورد مطالعه قرار دادند. آن‌ها دریافتند که بیشترین دلیل دستکاری ارقام، برای دستیابی به سطح معینی از سود بوده است و میان استقلال هیئت مدیره، مالکیت مدیریت و دوگانگی وظیفه مدیر عامل با ارائه مجدد صورت‌های مالی، رابطه معناداری وجود ندارد.

فرانسیس و همکاران^{۱۲} (۲۰۱۲) به بررسی عوامل مؤثر بر تجدید ارائه ارقام صورت‌های مالی شرکت‌های آمریکایی طی سالهای ۲۰۰۳ الی ۲۰۰۸ پرداختند. نتیجه پژوهش آن‌ها نشان دهنده تأثیر اندازه کارفرما، عملکرد مالی وی، نوع صنعت، شاخص‌های غیر مالی عملکرد شرکت، دستمزد حسابرس و میزان آشنایی حسابرس با صنعت مورد فعالیت کارفرما بر میزان تجدید ارائه ارقام صورت‌های مالی بود.

رحیمیان و ناظمی (۲۰۱۵) نشان دادند که تجدید ارائه‌های ناشی از درخواست حسابرس سبب شده است کیفیت اقلام تعهدی در دوره‌های بعد تجدید ارائه نسبت به دوره قبل تجدید ارائه افزایش می‌یابد. نتایج همچنین آن‌ها ثابت کردند که بیهود وضعیت حاکمیت شرکتی بر افزایش کیفیت اقلام تعهدی در شرکت‌های دارای تجدید ارائه اجباری تأثیر گذار می‌باشد. براساس مطالب بیان شده در مبانی نظری و پیشینه پژوهش، ضرورت بررسی روابط بین بازده با سود و جریان‌های نقدی قبل و بعد از تجدید ارائه بر هیچ کس پوشیده نیست. در ایران اغلب شرکت‌ها تعدیلات سنواتی و به تبع تجدید ارائه وجود دارد. این مهم به صورت شفاف و صریح، پیام و علائمی مبنی بر غیر قابل اتکابودن گزارشات با کیفیت باشد و در نهایت واکنش منفی بازار را در پی خواهد داشت به همین منظور این مقاله درصدد است رابطه بین رابطه بازده با سود و جریان‌های نقدی قبل و بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی را بررسی نماید.

جاروسزک و همکاران^{۱۳} (۲۰۱۶) در تحقیقی باعنوان ریسک تقلب شرکت و عملکرد بازار سهام به این نتیجه رسیدند، شرکت‌هایی که سهام‌هایی با ریسک تقلب بالاتری دارند، در بازار سهام با

بازده پایین تری مواجهه می‌شوند و در نهایت پس از یک دوره طولانی تمایل و عملکرد بازده‌ها غیر عادی می‌شود و این نشان می‌دهد که مدل بازده یک نا بهنجاری دارد.

۳- فرضیه‌های پژوهش

ادبیات حسابداری در خصوص تجدید ارائه بیان می‌نماید که تجدید ارائه، اطلاعات منتشر شده دوره یا دوره‌های قبل توسط مدیریت که مورد تأیید استفاده کنندگان جهت اتخاذ تصمیم واقع شده است به طور نادرست ارائه شده و غیرقابل اتکا است. ایجاد فضای بی اعتمادی در بازار سرمایه، غیرقابل اتکا تصور شدن صورت‌های مالی، تلاش برای دسترسی به اطلاعات در بیرون از بورس از آثار نه چندان بلند مدت، زیان ناشی از تصمیم اشتباه استفاده کنندگان صورت‌های مالی و تزییع منافع عمومی بخشی از پیامدهای تجدید ارائه صورت‌های مالی است. از این رو با توجه به مبانی مطرح شده و مشکلات پیش رو، فرضیه‌های تحقیق شامل هشت فرضیه به شرح زیر تدوین شده‌اند:

فرضیه ۱: قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی، بین بازده با سود رابطه معناداری وجود دارد؛

فرضیه ۲: قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی، بین بازده با جریان‌های نقدی عملیاتی رابطه معناداری وجود دارد؛

فرضیه ۳: قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی، بین بازده با جریان‌های نقدی آزاد و سود رابطه معناداری وجود دارد؛

فرضیه ۴: قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی، بین بازده با ارقام تعهدی و جریان‌های نقدی رابطه معناداری وجود دارد؛

فرضیه ۵: بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی، بین بازده با سود رابطه معناداری وجود دارد؛

فرضیه ۶: بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی، بین بازده با جریان‌های نقدی عملیاتی رابطه معناداری وجود دارد؛

فرضیه ۷: بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی، بین بازده با جریان‌های نقدی آزاد و سود رابطه معناداری وجود دارد؛

فرضیه ۸: بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی، بین بازده با ارقام تعهدی و جریان‌های نقدی رابطه معناداری وجود دارد.

۴- روش شناسی پژوهش

از آنجا که هدف اصلی این تحقیق: بررسی رابطه بازده با سود و جریان‌های نقدی قبل و بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی بوده است. لذا روش تحقیق، بررسی وجود رابطه و همبستگی و

رگرسیون بوده و روش شناسی تحقیق از نوع پس رویدادی (با استفاده از اطلاعات گذشته) می‌باشد. همچنین این تحقیق از نظر تئوری در گروه تحقیقات اثباتی، و از نظر دسته بندی تحقیق بر مبنای هدف از نوع کاربردی بوده و انجام پژوهش در چارچوب استدلال قیاسی - استقرایی است بدین معنی که مبنای نظری پیشینه پژوهش از راه کتابخانه، مقالات در استدلال قیاسی جمع آوری برای تأیید یا رد فرضیه‌ها از استدلال استقرایی و همچنین به منظور آنالیز داده‌ها از spss کمک گرفته شده است. همچنین جامعه آماری مورد مطالعه در این پژوهش، شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۹۳ می‌باشد که، ۱. سال مالی به پایان اسفند منتهی است، ۲. در دوره مورد بررسی، تغییر سال مالی نداشته‌اند، ۳. تمامی اطلاعات مربوط به اجزای محاسبه متغیرهای معادلات در دسترس و افشا شده کرده‌اند و ۴. شامل شرکت‌های سرمایه گذاری و واسطه گری مالی و بیمه‌ها و بانک‌ها نیستند. با توجه به محدودیت‌های اعمال شده، تعداد ۱۰۵ شرکت انتخاب شدند که اطلاعات این شرکت‌ها از سازمان بورس اوراق بهادار تهران، سایت بورس اوراق بهادار تهران و نرم افزارهای رهاورد نوین جمع آوری شده است.

۵- مدل‌های اصلی پژوهش و متغیرهای آن

هدف این پژوهش بررسی این موضوع است که آیا رابطه‌ای بین بازده با سود و جریان نقدی قبل و بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی وجود دارد. از این رو در این تحقیق به منظور بررسی متغیرهای تحقیق و پیروی از پژوهش شوق و تائو (۲۰۰۷) مدل‌های ۱ تا ۸ تبیین شده‌اند:

$$Ret_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 EPS_{(before\ Restatement)\ i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (۱)$$

$$Ret_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 CFPS_{(before\ Restatement)\ i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (۲)$$

$$Ret_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 EPS_{(before\ Restatement)\ i,t} + b_2 FCFPS_{(before\ Restatement)\ i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (۳)$$

$$Ret_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 ACPS_{(before\ Restatement)\ i,t} + b_2 CFPS_{(before\ Restatement)\ i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (۴)$$

$$Ret_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 EPS_{(after\ Restatement)\ i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (۵)$$

$$Ret_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 CFPS_{(after\ Restatement)\ i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (۶)$$

$$Ret_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 EPS_{(after\ Restatement)\ i,t} + b_2 FCFPS_{(after\ Restatement)\ i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (۷)$$

$$Ret_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 ACPS_{(after\ Restatement)\ i,t} + b_2 CFPS_{(after\ Restatement)\ i,t} + \varepsilon_{i,t} \quad (۸)$$

۵-۱- متغیر وابسته

متغیر وابسته این تحقیق بازده سهام ($Ret_{i,t}$) می‌باشد. مهم‌ترین معیار ارزیابی عملکرد مؤسسات، نرخ بازده سهام است. این معیار به تنهایی محتوی اطلاعاتی برای سرمایه‌گذاران بوده و برای ارزیابی عملکرد مورد استفاده قرار می‌گیرد. بازده شامل دو جز یعنی سود دریافتی و تغییرات قیمت می‌باشد. منظور از بازده کل مجموعه مزایای است که در طول سال به سهم تعلق می‌گیرد (ملاً حسینی و قربانزاد، ۱۳۸۶).

۵-۲- متغیرهای مستقل

EPS_{it} : سود هر سهم یکی از آماره‌های مالی بسیار مهم است که مورد توجه سرمایه‌گذاران و تحلیل‌گران مالی می‌باشد. سود هر سهم از تقسیم سود پس از کسر مالیات شرکت، بر تعداد کل سهام، محاسبه می‌شود. که نشان دهنده سودی است که شرکت در یک دوره مشخص به ازای یک سهم عادی بدست آورده است.

$CFPS_{it}$: جریان‌های نقدی ناشی از فعالیت‌های عملیاتی، یکی از شاخص‌های اصلی ارزیابی این موضوع است که عملیات واحد تجاری تا چه میزان به جریان‌های وجه نقد کافی جهت بازپرداخت وام‌ها، نگهداشت توان عملیاتی واحد تجاری و پرداخت سود سهام منجر شده و انجام سرمایه‌گذاری‌های جدید را بدون تمسک به منابع مالی خارج از واحد تجاری میسر کرده است. جریان‌های نقدی عملیاتی از سود خالص به‌علاوه هزینه استهلاک دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود شرکت t در سال i بدست می‌آید

$ACPS_{it}$: اقلام تعهدی شاخص مهمی برای تشخیص کیفیت سود است و در ارزشیابی سهام کاربرد دارد. نقش اقلام تعهدی در تغییر یا اصلاح شناسایی جریان‌های نقد است. کیفیت اقلام تعهدی و سود با توجه به اندازه خطاهای برآورد آن‌ها کاهش می‌یابد. (حقیقت وهمایون، ۱۳۸۳). اقلام تعهدی از تفاوت میان سود عملیاتی (سود حسابداری) و وجه نقد حاصل از فعالیت‌های عملیاتی است (مشایخی و همکاران، ۱۳۸۹).

$FCFPS_{i,t}$: جریان نقد آزاد برای شرکت معیاری است که سود اوری شرکت را پس از همه هزینه‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها اندازه‌گیری می‌کند. معیار مزبور یکی از معیارهای متعدد است که برای مقایسه و تجزیه و تحلیل مالی شرکت‌ها استفاده می‌شود. دلیل افزایش جریان‌های نقدی آزاد، رشد درآمدها و سود، بهبود کارایی، کاهش هزینه‌ها، فروش و خرید مجدد سهام و یا حذف بدهی‌ها می‌باشد این نکته حائز اهمیت است که جریان نقد آزاد منفی به تنهایی نشان دهنده وضعیت

نامطلوب نیست. اگر جریان نقد آزاد منفی باشد، می‌تواند حاکی از سرمایه‌گذاری زیاد شرکت باشد به امری که در بسیاری از شرکت‌های نوپا طبیعی است. در صورتی که سرمایه‌گذاری‌های انجام شده بازده بالایی را در پی داشته باشد استراتژی مزبور پتانسیل کسب نتیجه مطلوب در بلند مدت را دارد (پاشایی فام و همکاران، ۱۳۸۸). جریانات نقدی آزاد از تفاضل جریان نقد عملیاتی با مخارج سرمایه‌ای و سود سهام تقسیمی در شرکت i و در سال t محاسبه می‌شود.

۶- یافته‌های پژوهش

۶-۱- آمار توصیفی

یکی از شاخصه‌های آمار، آمار توصیفی است. در آمار توصیفی، شاخص‌هایی نظیر؛ شاخص‌های مرکزی، شاخص‌های پراکندگی ارائه می‌شود که این شاخص‌ها تحلیل حدود اطلاعات نهفته در داده‌ها را مختصر و محسوس کرده و کلیاتی درباره ویژگی‌های نمونه مورد بررسی ارائه می‌دهند. آماره‌های مختلف مربوط به متغیرهای تحقیق شامل میانگین، میانه، انحراف معیار، چولگی، کشیدگی، دامنه و صدک بصورت خلاصه در جدول زیر نمایش داده می‌شود.

جدول ۲ - بررسی توصیفی متغیرهای تحقیق قبل از تجدید ارائه

سود هر سهم	اقدام تعهدی	جریانات نقدی آزاد	جریانات نقدی عملیاتی	بازده	آماره
۱۲۰۲۴۴۱۶۸/۲۵	۰/۰۰۰۱	۰/۰۰۱۲	۰/۰۰۰۷	۰/۰۸۰۴۹۳	میانگین
۵۸۸/۰۰۲۳	۰/۰۰۰۱	۰/۰۰۰۲	۰/۰۰۰۵	۰/۰۱۰۶۶۹	میانه
۱۲۳۲۱۲۷۷۸۵/۵	۰/۰۰۰۵۰	۰/۰۱۶۶۲	۰/۰۰۰۸۰	۰/۳۰۷۸۵۵۰	انحراف معیار
۱۰/۲۴۷	-۱/۴۴۵	۸/۹۴۹	۲/۰۶۰	۰/۷۹۷	چولگی
۰/۲۳۶	۰/۲۳۶	۰/۲۳۶	۰/۲۳۶	۰/۲۳۶	خطای استاندارد چولگی
۱۰۵	۴/۶۹۱	۹۰/۴۵۷	۵/۰۷۰	۰/۵۱۱	کشیدگی
۰/۴۶۷	۰/۴۶۷	۰/۴۶۷	۰/۴۶۷	۰/۴۶۷	خطای استاندارد کشیدگی
۱۲۶۲۵۵۵۳۵۶۵	۰	۰/۲۱	۰	۱/۴۳۸۸	دامنه
۲۷۹/۵۴۴۰	۰	-۰/۰۰۰۲	۰/۰۰۰۲	-۰/۱۲۳۳۱۶	صدک ۲۵
۵۸۸/۰۰۲۳	۰/۰۰۰۱	۰/۰۰۰۲	۰/۰۰۰۵	۰/۰۱۰۶۶۹	صدک ۵۰
۹۴۰/۱۳۹۲	۰/۰۰۰۳	۰/۰۰۰۵	۰/۰۰۱۰	۰/۲۴۷۴۶۲	صدک ۷۵

منبع: یافته‌های پژوهشگر

پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی
شماره ۴۱ / بهار ۱۳۹۸

جدول ۳- بررسی توصیفی متغیرهای تحقیق بعد از تجدید ارائه

سود هر سهم	اقلام تعهدی	جریان‌های نقدی آزاد	جریان‌های نقدی عملیاتی	بازده	آماره
۶۸۲/۸۱۶۳	۰/۰۰۰۱	-۰/۰۰۰۹	۰/۰۰۰۸	۰/۰۸۰۴۹۳	میانگین
۴۷۰/۷۸۹۸	۰	۰/۰۰۰۴	۰/۰۰۰۵	۰/۰۱۰۶۶۹	میانه
۶۶۸/۴۹۶۶۸	۰/۰۰۲۳۶	۰/۰۱۶۹۷	۰/۰۰۰۸۹	۰/۳۰۷۸۵۵۰	انحراف معیار
۱/۴۴۸	۷/۸۹۷	-۸/۱۹۲	۲/۲۲۷	۰/۷۹۷	چولگی
۰/۲۳۶	۰/۲۳۶	۰/۲۳۶	۰/۲۳۶	۰/۲۳۶	خطای استاندارد چولگی
۱/۵۹۵	۷۵/۰۶۱	۷۷/۹۰۷	۵/۰۶۰	۰/۵۱۱	کشیدگی
۰/۴۶۷	۰/۴۶۷	۰/۴۶۷	۰/۴۶۷	۰/۴۶۷	خطای استاندارد کشیدگی
۲۷۸۴/۴۷	۰/۰۳	۰/۱۹	۰	۱/۴۳۸۸	دامنه
۲۰۴/۰۹۷۰	-۰/۰۰۰۴	۰/۰۰۰۱	۰/۰۰۰۲	-۰/۱۲۳۳۱۶	صک ۲۵
۴۷۰/۷۸۹۸	۰	۰/۰۰۰۴	۰/۰۰۰۵	۰/۰۱۰۶۶۹	صک ۵۰
۸۹۱/۴۳۶۹	۰/۰۰۰۳	۰/۰۰۰۷	۰/۰۰۱۰	۰/۲۴۷۴۶۲	صک ۷۵

منبع: یافته‌های پژوهشگر

بررسی توصیفی متغیر وابسته بازده شرکت‌ها نشان می‌دهد میانگین بازده شرکت‌ها برابر ۰/۰۸ و انحراف معیار آن برابر ۰/۳۱ می‌باشد همچنین میانگین متغیرهای مستقل نشان می‌دهد متغیرهای تحقیق قبل و بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی به غیر از متغیر سود تفاوت قابل ملاحظه‌ای با هم ندارند بطوری که جریان‌های نقدی هر سهم قبل از تجدید ارائه ۰/۰۰۰۷ و بعد از تجدید ارائه ۰/۰۰۰۸ بدست آمده است. همچنین برای متغیرهای جریان‌های نقدی آزاد هر سهم و اقلام تعهدی نیز قبل از تجدید ارائه به ترتیب ۰/۰۰۱۲ و ۰/۰۰۰۱ و بعد از تجدید ارائه به ترتیب ۰/۰۰۰۹ و ۰/۰۰۰۱ بدست آمد. ولی در خصوص متغیر سود قبل از تجدید ارائه میانگین شرکت‌ها برابر ۶۸۲/۸۲ و بعد از تجدید ارائه ۱۲۰۲۴۴۱۶۸/۲۵ بود. بررسی توصیفی متغیرها نشان می‌دهد که بیشترین تغییرات در مورد متغیر سود بوده است این نشان می‌دهد که این متغیر، دچار تحولات بیشتری شده است. ضرایب چولگی متغیرهای تحقیق نشان می‌دهد متغیرهای جریان‌های نقدی آزاد هر سهم بعد از تجدید ارائه و اقلام تعهدی قبل از تجدید ارائه دارای ضریب چولگی منفی یعنی نسبت به منحنی نرمال چوله به چپ می‌باشند و بقیه متغیرها از ضریب چولگی مثبت برخوردار بودند. به لحاظ انطباق و قرینگی (۰,۵) با منحنی نرمال، بازده سود (۰/۷۹۷) شرکت‌ها از انطباق

بیشتری با منحنی نرمال برخوردار است و تفاوت چندانی با توزیع نرمال نداشت. همچنین نتایج ضریب کشیدگی متغیرها حاکی از آن است که تمامی متغیرها دارای ضریب کشیدگی مثبت بودند که نشان می‌دهد نسبت به منحنی نرمال بلندتر می‌باشند. بررسی صدک متغیرهای تحقیق نشان می‌دهد متغیرهای بازده، سود، جریانات آزاد هر سهم قبل از تجدید ارائه و ارقام تعهدی بعد از تجدید ارائه شرکت‌ها دارای یک دامنه مثبت و منفی می‌باشند در حالیکه دیگر متغیر از دامنه مثبت برخوردار است. صدک ۷۵ برای متغیر بازده سود ۰/۲۴۷ است و بیان می‌کند که ۷۵٪ داده‌ها از این مقدار کمتر است. همینطور صدک ۲۵ برای این متغیر بازده ۰/۱۲۳- است و بیان می‌کند که ۲۵٪ داده‌ها از این مقدار بیشتر است. به عبارتی ۵۰٪ در صد داده‌های بازده سود شرکت‌ها در دامنه ۰/۱۲۳- تا ۰/۲۴۷ قرار دارد و برای سایر متغیرها نیز به همین ترتیب ارائه می‌گردد

۶-۲- آمار استنباطی

از آمار استنباطی برای تجزیه و تحلیل اطلاعات موجود در داده‌های نمونه و سنجش عدم قطعیت در استنباط‌ها استفاده می‌شود و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از مدل برازش شده استفاده شده است.

جدول ۴ - خلاصه مدل فرضیه‌ها

دوربین واتسن	خطای استاندارد	ضریب همبستگی	ضرب تعیین تعدیل شده	ضریب تعیین	فرضیه
۱/۹۱۱	۰/۳۰۷۵۵۲۴	۰/۲۴۶	۰/۰۵۲	۰/۰۶۱	۱
۱/۹۶۰	۰/۳۳۸۰۹۱۳	۰/۲۶۶	۰/۰۶۲	۰/۰۷۱	۲
۱/۸۷۵	۰/۳۱۰۹۱۷۳	۰/۲۴۳	۰/۰۴۱	۰/۰۵۹	۳
۱/۸۷۷	۰/۳۰۵۵۱۶۰	۰/۲۷۲	۰/۰۵۶	۰/۰۷۴	۴
۱/۹۸۸	۰/۳۰۸۷۴۱۲	۰/۱	۰/۰۰۰۱	۰/۰۱۰	۵
۱/۹۴۸	۰/۳۱۴۰۹۷۱	۰/۰۵۸	۰/۰۰۰۱	۰/۰۰۳	۶
۲/۰۳۸	۰/۳۰۸۷۸۶۱	۰/۱۱۵	-۰/۰۰۶	۰/۰۱۳	۷
۱/۹۹۶	۰/۳۰۶۶۶۴۸	۰/۱۳۶	۰/۰۰۰۱	۰/۰۱۹	۸

منبع: یافته‌های پژوهشگر

جدول ۵- تجزیه واریانس فرضیه‌ها

سطح معناداری	آماره F	میانگین مربعات	درجه آزادی	مجموع مربعات	مدل
۰/۰۱۱	۶/۷۶۵	۰/۶۴۰	۱	۰/۶۴۰	۱
۰/۰۰۵	۸/۲۷۹	۰/۹۴۶	۱	۰/۹۴۶	۲
۰/۰۴۴	۳/۲۱۰	۰/۳۱۰	۲	۰/۶۲۱	۳
۰/۰۱۸	۴/۱۸۳	۰/۳۹۰	۲	۰/۷۸۱	۴
۰/۳۰۵	۱/۰۶۱	۰/۱۰۱	۱	۰/۱۰۱	۵
۰/۵۵۱	۰/۳۵۹	۰/۰۳۵	۱	۰/۰۳۵	۶
۰/۵۰۵	۰/۶۸۷	۰/۰۶۵	۲	۰/۱۳۱	۷
۰/۳۸۹	۰/۹۵۲	۰/۰۹۰	۲	۰/۱۷۹	۸

منبع: یافته‌های پژوهشگر

جدول ۶- ضرایب فرضیه (متغیر وابسته: بازده سهام)

سطح معناداری	آماره t	ضریب Beta	ضریب B	متغیر		قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی
۰/۰۱۱	۲/۶۰۱	۰/۰۰۰۱	۰/۰۰۰۱	سود هر سهم	فرضیه اول	
۰/۰۰۵	۲/۸۷۷	۰/۲۶۶	۹۱/۰۱۲	جریانات نقدی عملیاتی	فرضیه دوم	
۰/۷۸۸	-۲۶۹	-۰/۲۶	-۷/۰۹۷	جریانات نقدی آزاد	فرضیه سوم	
۰/۰۱۳	۲/۵۳۴	۰/۲۴۴	۰/۰۰۰۱	سود هر سهم		
۰/۰۳۳	۲/۱۶۴	۴۰/۴۵۳	۸۷/۵۳۸	جریانات نقدی عملیاتی	فرضیه چهارم	
۰/۰۱۲	۲/۵۵۴	۰/۲۵۶	۱۶۶/۹۹۳	اقلام تعهدی		

منبع: یافته‌های پژوهشگر

جدول ۷- ضرایب فرضیه (متغیر وابسته: بازده سهام)

سطح معناداری	آماره t	ضریب Beta	ضریب B	متغیر		بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی
۰/۳۰۵	۱/۰۳۰	۰/۱۰۰	۰/۰۰۰۰۵	سود هر سهم	فرضیه پنجم	
۰/۵۵۱	-۰/۵۹۹	-۰/۰۵۸	-۰/۰۲۲	جریانات نقدی عملیاتی	فرضیه ششم	
۰/۷۶۷	-۲۹۸	-۰/۲۹	-۵۳۴	جریانات نقدی آزاد	فرضیه هفتم	
۰/۲۷۷	۱/۰۹۴	۰/۱۰۸	۰/۰۰۰۰۵	سود هر سهم		
۱۷۶	۱/۳۶۲	۲۰۳	۶۹/۳۹۶	جریانات نقدی عملیاتی	فرضیه هشتم	
۲۴۴	۱/۱۷۱	۵۰/۳۶۴	۵۸/۹۶۲	اقلام تعهدی		

منبع: یافته‌های پژوهشگر

۷- تجزیه و تحلیل فرضیه‌ها

نتایج فرضیه اول: به منظور بررسی قطعیت وجود رابطه خطی بودن مدل از آماره F استفاده شده است که با توجه سطح معنی‌داری مقدار آماره F در سطح خطای ۵ درصد معنادار می‌باشد (sig=۰/۰۱۱)، از این رو خطی بودن مدل رگرسیون مورد تأیید می‌باشد. بررسی جدول ضرایب رگرسیونی نشان می‌دهد سطح معنی‌داری ضریب رگرسیونی سود قبل از تجدید ارائه صوت‌های مالی (۰/۰۰۰۱) کوچک‌تر از ۵ درصد (sig= ۰/۰۱۱) و معنادار است، از این رو فرض H_0 رد و فرض H_1 پذیرش می‌شود. همچنین نتایج ضریب استاندارد شده سود قبل از تجدید ارائه (۰/۲۴۶) نشان می‌دهد تأثیر مثبت و معناداری بر بازده شرکت‌ها دارد. یعنی اگر یک انحراف استاندارد سود افزایش یابد، بازده شرکت‌ها قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی به میزان ۰/۲۴۶ انحراف استاندارد افزایش خواهد یافت.

نتایج فرضیه دوم: بررسی یافته‌های جدول تجزیه واریانس نشان می‌دهد، سطح معنی‌داری مقدار آماره F کمتر از ۵ درصد و معنادار می‌باشد (sig=۰/۰۰۵)، از این رو فرض خطی بودن مدل رگرسیون فرضیه تحقیق تأیید می‌شود یعنی جریانات نقدی در تبیین بازده قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی از قدرت تبیین بالایی برخوردار می‌باشد و می‌تواند میزان تغییرات و واریانس بازده را به خوبی توضیح دهد. به عبارتی، مدل رگرسیونی، مدل مناسبی می‌باشد. آزمون معنادار بودن ضرایب برای تعیین معناداری ضرایب، جهت اثر آن ضرایب بر متغیر وابسته را نیز تعیین می‌شود. همانطور که یافته‌های جدول ضرایب رگرسیونی نشان می‌دهد، ضریب رگرسیونی جریانات نقدی قبل از تجدید ارائه صوت‌های مالی (۹۱/۰۱۲) در سطح خطای ۵ درصد (sig= ۰/۰۰۵) معنادار می‌باشد، از این رو فرض H_0 رد و فرض H_1 تأیید می‌شود. همچنین نتایج ضریب استاندارد شده جریانات نقدی قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی (۰/۲۶۶) نشان می‌دهد تأثیر مثبت و معناداری بر بازده شرکت‌ها دارد.

نتایج فرضیه سوم: در انجام آزمون تحلیل واریانس تجزیه واریانس مقدار آماره F در سطح خطای ۵ درصد معنادار است (sig=۰/۰۴۴)، از این رو فرض خطی بودن مدل رگرسیون فرضیه تحقیق مورد تأیید قرار می‌گیرد. یعنی متغیرهای جریانات نقدی آزاد هر سهم و سود قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی در تبیین بازده شرکت‌ها از قدرت تبیین بالایی برخوردار می‌باشند و می‌توانند میزان تغییرات و واریانس بازده را توجیه دهند. به عبارتی، مدل رگرسیونی، کفایت لازم را دارد. سطح معنی‌داری ضریب رگرسیونی سود (۰/۰۰۰۱) کوچک‌تر از ۵ درصد (sig= ۰/۰۱۳) و معنادار است، از این رو فرض H_0 رد و فرض H_1 پذیرش می‌شود. ولی ضریب جریانات نقدی آزاد هر سهم (۰/۰۹۷) در سطح خطای ۵ درصد معنی‌دار نیست. نتایج ضریب استاندارد شده متغیرهای مدل

نشان می‌دهد متغیرهای سود و جریان‌های نقدی آزاد قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی تأثیر مثبت و معناداری بر بازده شرکت‌ها دارند. اگر یک انحراف استاندارد سود شرکت‌ها افزایش یابد، بازده شرکت‌ها قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی به همان میزان انحراف استاندارد افزایش می‌یابد ولی متغیر جریان‌های نقدی آزاد هر سهم تأثیر منفی بر بازده شرکت‌ها دارد اما این مقدار معنادار نیست.

نتایج فرضیه چهارم: تجزیه واریانس، سطح معنی‌داری مقدار آماره F در سطح خطای ۵ درصد معنادار می‌باشد ($\text{sig}=0/018$)، از این رو فرض خطی بودن مدل رگرسیون فرضیه تحقیق مورد تأیید قرار می‌گیرد، به عبارتی متغیرهای اقلام تعهدی و جریان‌های نقدی قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی در توجیح بازده شرکت‌ها از قدرت تبیین بالایی برخوردار هستند و می‌توانند میزان تغییرات و واریانس بازده را توضیح دهند. بررسی جدول ضرایب رگرسیونی نشان می‌دهد سطح معنی‌داری ضرایب رگرسیونی اقلام تعهدی ($166/993$) و جریان‌های نقدی ($87/53$) کوچک‌تر از ۵ درصد ($0/012$ و $\text{sig}=0/033$) و معنادار است، از این رو فرض H_0 رد و فرض H_1 پذیرش می‌شود. همچنین نتایج ضریب استاندارد شده متغیرهای مدل نشان می‌دهد متغیرهای اقلام تعهدی و جریان‌های نقدی قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی تأثیر مثبت و معناداری بر بازده شرکت‌ها دارند. به عبارتی اگر یک انحراف استاندارد اقلام تعهدی و جریان‌های نقدی افزایش یابد، به همان میزان بر بازده شرکت‌ها قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی افزایش می‌یابد.

نتایج فرضیه پنجم: نتایج جدول تجزیه واریانس نشان می‌دهد، مقدار آماره F در سطح خطای ۵ درصد معناداری نمی‌باشد ($\text{sig}=0/305$)، از این رو فرض خطی بودن مدل رگرسیون فرضیه تحقیق مورد تأیید قرار نمی‌گیرد، یعنی بین سود و بازده ارتباط معناداری وجود ندارد. به عبارتی متغیر سود در تبیین بازده بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی از قدرت تبیین بالایی برخوردار نیست و نمی‌تواند میزان تغییرات و واریانس آنرا توضیح دهد. بر اساس آزمون معنادار بودن ضرایب که تفسیر ضرایب رگرسیونی بر اساس ضریب بتا (Beta) انجام می‌گیرد و آماره مربوطه برای تعیین معناداری ضرایب، آماره t می‌باشد. جدول ضرایب رگرسیونی متغیرهای تحقیق نشان می‌دهد سطح معنی‌داری ضریب رگرسیونی سود ($0/00005$) بزرگ‌تر از ۵ درصد ($\text{sig}=0/305$) و معنادار نمی‌باشد، از این رو فرض H_0 تأیید و فرض H_1 رد می‌شود. نتایج ضریب استاندارد شده سود ($0/100$) نشان می‌دهد تأثیر مثبت بر بازده شرکت‌ها دارد. یعنی اگر یک انحراف استاندارد سود افزایش یابد، بازده شرکت‌ها به میزان $0/100$ انحراف استاندارد افزایش خواهد یافت ولی این نکته حائز اهمیت است که این مقدار تأثیر معنادار نیست. به عبارتی سود بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی تأثیر معناداری بر بازده شرکت‌ها ندارد.

نتایج فرضیه ششم: در انجام آزمون تحلیل واریانس در این فرضیه، سطح معنی‌داری مقدار آماره F بزرگ‌تر از ۵ درصد و معنادار نیست ($\text{sig}=0/551$)، از این رو فرض خطی بودن مدل رگرسیون فرضیه تحقیق رد می‌شود یعنی جریان‌ات نقدی در تبیین بازده بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی از قدرت تبیین بالایی برخوردار نیست و میزان تغییرات و واریانس بازده را به خوبی نمی‌تواند توضیح دهد. در واقع این آزمون علاوه بر تعیین معناداری ضرایب، جهت اثر آن ضرایب بر متغیر وابسته را نیز تعیین می‌کند. بررسی نتایج جدول ضرایب رگرسیونی نشان می‌دهد سطح معنی‌داری ضریب رگرسیونی جریان‌ات نقدی بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی ($-0/002$) بزرگ‌تر از ۵ درصد ($\text{sig}=0/551$) و معنادار نیست، از این رو فرض H_0 تأیید و فرض H_1 رد می‌شود. یعنی جریان‌ات نقدی بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی تأثیر معناداری بر بازده شرکت‌ها ندارد. همچنین نتایج ضریب استاندارد شده جریان‌ات نقدی بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی ($-0/058$) نشان می‌دهد تأثیر منفی بر بازده شرکت‌ها دارد. یعنی هرچه جریان‌ات نقدی بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی افزایش یابد، بازده شرکت‌ها کاهش خواهد یافت. به عبارتی اگر یک انحراف استاندارد جریان‌ات نقدی افزایش یابد، بازده شرکت‌ها بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی به میزان $-0/058$ انحراف استاندارد کاهش خواهد یافت.

نتایج فرضیه هفتم: به منظور بررسی قطعیت وجود رابطه خطی و همچنین برای آنکه مشخص شود مدل رگرسیونی مورد استفاده، معنادار هست یا نیست از آزمون تحلیل واریانس استفاده می‌شود که سطح معنی‌داری مقدار آماره F در سطح خطای ۵ درصد معنادار نیست ($\text{sig}=0/505$)، بنابراین فرض خطی بودن مدل رگرسیون فرضیه تحقیق رد می‌شود. یعنی متغیرهای جریان‌ات نقدی آزاد هر سهم و سود بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی در تبیین و توجیه بازده شرکت‌ها از قدرت تبیین بالایی برخوردار نیستند و نمی‌توانند میزان تغییرات و واریانس بازده را به خوبی توضیح دهند. بررسی نتایج جدول ضرایب رگرسیونی نشان می‌دهد ضرایب رگرسیونی متغیر سود ($0/00005$) و جریان‌ات نقدی آزاد هر سهم ($-0/534$) در سطح ۵ درصد معنی‌دار نیستند ($>0/05$) از این رو فرض H_0 پذیرش و فرض H_1 رد می‌شود. یعنی بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی جریان‌ات نقدی آزاد هر سهم و سود تأثیر معناداری بر بازده شرکت‌ها ندارند. همچنین نتایج ضریب استاندارد شده متغیرهای مدل نشان می‌دهد متغیر جریان‌ات نقدی آزاد هر سهم و سود بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی به ترتیب تأثیر منفی و مثبت بر بازده شرکت‌ها دارند ولی معنادار نمی‌باشد. همچنین نکته قابل توجه این می‌باشد که به اندازه ضرایب بدست آمده بازده شرکت‌ها تحت تأثیر قرار می‌گیرد.

نتایج فرضیه هشتم: این نتایج نشان می‌دهد ۱/۹ درصد از تغییرات بازده شرکت‌ها بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی توسط ترکیب خطی متغیرهای اقلام تعهدی و جریان‌های نقدی تبیین شده است و مابقی تغییرات (۰/۹۸/۱) سهم عوامل دیگر و رویدادهای تصادفی است که خارج از مدل می‌باشند. به منظور بررسی قطعیت وجود رابطه خطی و همچنین برای آنکه مشخص شود مدل رگرسیونی مورد استفاده، معنادار هست یا نیست از آزمون تحلیل واریانس استفاده می‌شود. بررسی سطح معنی‌داری مقدار آماره F معنادار نیست ($\text{sig} = 0/389$)، بنابراین فرض خطی بودن مدل رگرسیون فرضیه تحقیق رد می‌شود. به عبارتی متغیرهای اقلام تعهدی و جریان‌های نقدی بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی در تبیین بازده شرکت‌ها از قدرت تبیین بالایی برخوردار نمی‌باشند و میزان تغییرات و واریانس بازده را نمی‌توانند به خوبی توضیح دهند. بررسی نتایج جدول ضرایب رگرسیونی نشان می‌دهد سطح معنی‌داری ضرایب رگرسیونی مدل برازش شده معنی‌دار نیست ($\text{sig} > 0/05$) از این رو فرض H_0 پذیرش و فرض H_1 رد می‌شود. یعنی بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی اقلام تعهدی و جریان‌های نقدی تأثیر معناداری بر بازده شرکت‌ها ندارند. همچنین نتایج ضریب استاندارد شده متغیرهای مدل نشان می‌دهد متغیرهای اقلام تعهدی و جریان‌های نقدی بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی تأثیر مثبت بر بازده شرکت‌ها دارند ولی معنادار نمی‌باشد.

۸- بحث و نتیجه‌گیری

موضوع اصلی این تحقیق معرفی تجدید ارائه و رابطه بین بازده با سود و جریان‌های نقدی قبل و بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی بود. ایجاد فضای بی‌اعتمادی در بازار سرمایه، غیرقابل اتکا تصور شدن صورت‌های مالی، تلاش برای دسترسی به اطلاعات در خارج از بورس، زیان ناشی از تصمیم‌گیری‌های اشتباه استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی و درنهایت تضييع منافع عمومی جامعه، بخشی از پیامدهای این امر است. بنابراین، ارائه مجدد و مستمر اقلام در دوره‌های پی‌درپی و رواج آن میان شرکت‌های ایرانی، به اعتبار صورت‌های مالی آسیب می‌زند و موجب تخصیص و توزیع ناکارآمد ثروت و کاهش اعتماد مردم به بازارهای سرمایه می‌شود. نتایج فرضیه اول نشان‌داد، قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی ارتباط مستقیم و معناداری بین سود با بازده وجود دارد. به عبارتی سرمایه‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان، سود قبل از تجدید ارائه را به عنوان مبنای تصمیم‌گیری در جهت سرمایه‌گذاری تلقی می‌کنند که این شاخص قدرت توضیح‌دهندگی بالایی دارد و برای سرمایه‌گذاران مورد اعتماد می‌باشد. نتایج این فرضیه، همسو با نتایج احمدی و آقا لطفی (۱۳۸۷) و مایو^۴ (۲۰۱۲) می‌باشد.

نتایج فرضیه دوم حاکی از آن است که قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی، بین بازده با جریان‌ات نقدی رابطه مثبت و معناداری حاکم است در واقع نتایج این فرضیه بیانگر مکمل‌های اطلاعاتی برای کاربران و استفاده‌کنندگان می‌باشد به عبارتی جریان‌ات نقدی عملیاتی قبل از تجدید ارائه درجه اعتماد و کیفیت را افزایش می‌دهد. این نتیجه مغایر با نتایج هیرشلیفر و همکاران^{۱۵} (۲۰۰۹) و پورحیدری و کهنسال (۱۳۸۴)، دستگیر و شریفی مبارکه (۱۳۹۰) می‌باشد. فرضیه سوم به بررسی متغیرهای سود و جریان‌ات نقدی آزاد قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی پرداخت. نتایج نشان داد متغیرهای سود و جریان‌ات نقدی آزاد قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی تأثیر مثبت و معناداری بر بازده شرکت‌ها دارند. یعنی با افزایش جریان‌ات نقدی آزاد و سود، بازده شرکت‌ها قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی افزایش می‌یابد. این نتیجه مغایر با نتایج دستگیر و شریفی مبارکه (۱۳۹۰) می‌باشد. بررسی‌های فرضیه چهارم تحقیق تأیید نمود که متغیرهای اقلام تعهدی و جریان‌ات نقدی قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی تأثیر مثبت و معناداری بر بازده شرکت‌ها دارند که این نتیجه با نتایج هیرشلیفر و همکاران (۲۰۰۹) مطابقت دارد. همچنین نتایج فرضیه پنجم نشان داد، سود بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی تأثیر معناداری بر بازده شرکت‌ها ندارد. بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی، استفاده‌کنندگان و سرمایه‌گذاران سود را به عنوان شاخصی برای سرمایه‌گذاری مدنظر قرار نمی‌دهند چرا که از دید این اشخاص، این شاخص که بر مبنای تعهدی اندازه‌گیری شده، دستخوش اقدامات و تفکر مدیریت شرکت می‌باشد، بنابراین کیفیت و تبیین‌کنندگی پایینی دارد این در حالی است که زیر بنای اصول حسابداری تزلزل پیدا کرده و درجه اعتماد کاهش پیدا می‌کند. نتیجه این فرضیه با نتایج ویلسون^{۱۶} (۲۰۰۸) و هریبار و جنکینز^{۱۷} (۲۰۰۴) و اندرسون و یان^{۱۸} (۲۰۰۲) همسو می‌باشد. بررسی فرضیه ششم نشان داد که جریان‌ات نقدی بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی تأثیر معناداری بر بازده شرکت‌ها ندارد. وجود تجدید ارائه صورت‌های مالی سبب عدم اطمینان شده و همواره این سؤال مطرح می‌شود که با توجه به اشتباهات گذشته در گزارش‌های مالی آیا این صورت‌های مالی قابل اکتفا هستند یا خیر؟ این بدین معناست که وجود تجدید ارائه بر سرمایه‌گذاران تأثیر زیادی دارد و به شدت اثر منفی بر کیفیت اطلاعات دارد. نتایج فرضیه هفتم نشان داد که متغیر جریان‌ات نقدی آزاد و سود بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی به ترتیب تأثیر منفی و مثبت بر بازده شرکت‌ها دارند ولی معنادار نمی‌باشد. در نهایت نتایج فرضیه هشتم تحقیق ثابت کرد که بعد از تجدید ارائه صورت‌های مالی اقلام تعهدی و جریان‌ات نقدی تأثیر معناداری بر بازده شرکت‌ها ندارند. اقلام تعهدی مثبت زیاد نشان دهنده این است که سودها خیلی بیشتر از جریان‌های نقدی شرکت است. این تفاوت به دلیل اصل شناسایی درآمدها و اصل تطابق می‌باشد.

با در نظر گرفتن نتایج تحقیق مبنی بر اثر تجدید ارائه صورت‌های مالی بر صورت‌های مالی می‌توان نتیجه‌گیری کرد که پیش از اعلام مجدد صورت‌های مالی ارتباط بازده با سود و اجزای آن قوی و مستحکم است به عبارتی دارای توان تشریحی و توضیح دهنده‌گی بالایی می‌باشد اما پس از تجدید ارائه شاهد ضعیف شدن این ارتباط هستیم. این بدان معنا است که بازار، سود را به عنوان یک معیار غیر معتبر عملکرد اقتصادی شرکت‌ها تعیین می‌کند و پیش بینی منفی سیستم‌های حسابداری مالی نیاز به تجدید ارائه را سبب می‌شود. در رابطه با جریان‌های نقدی همین کارکرد برداشت می‌شود به عبارتی جریان‌های نقدی قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی اطلاعات اضافه‌ای رو در اختیار کاربران می‌گذارد و این شاخص به عنوان مکمل اطلاعاتی در نظر گرفته می‌شود. باید در نظر داشت که جریان‌های نقدی بعد از تجدید ارائه، کیفیت مطلوبی به همراه نداشته و کاربران و سرمایه‌گذاران نسبت به این اطلاعات رضایت ندارند و در نهایت ریسک افزایش پیدا می‌کند با توجه به انحراف استاندارد، این شاخص نسبت به شاخص سود عملکرد بهتری دارد به عبارتی بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد و می‌توان گفت که تصمیم‌گیرندگان و کاربران، جریان‌های نقدی را جایگزین شاخص سود در نظر می‌گیرند. این در حالی است که کیفیت اطلاع‌رسانی کاهش و درجه اعتماد به شدت سیر نزولی و قابلیت اکتفای صورت‌های مالی از بین رفته است. با توجه به نتایج، از آنجا که قبل از تجدید ارائه صورت‌های مالی شاخص سود و اجزای آن به عنوان معیاری بسیار مهم برای تصمیم‌گیری می‌باشد پیشنهاد می‌شود که به این شاخص با دیدی وسیع‌تری پرداخته شود. همچنین با توجه به اینکه بعد از تجدید ارائه، صورت‌های نقدی وجوه نقد و اجزای آن به عنوان مکمل اطلاعاتی از اهمیت مهمی برخوردار می‌شود؛ ضرورت دارد که این صورت‌های مالی مورد توجه سرمایه‌گذاران و مراجع تدوین استاندارد قرار بگیرد؛ چرا که سرمایه‌گذاران از این صورت‌های مالی اساسی به عنوان معیار تصمیم‌گیری استفاده می‌کنند. با توجه به پیامدهای نامطلوب تجدید ارائه صورت‌های مالی بر بازار سرمایه و کاهش اعتماد سرمایه‌گذاران نسبت به تغییرات مستمر ارقام مندرج در صورت‌های مالی، نهادهای ناظر از جمله سازمان حسابرسی که مرجع تدوین استانداردهاست، ضرورت دارد تا نسبت به اعمال استانداردهای سختگیرانه‌تری برای ارقام سنواتی اقدام کند. نظر به اهمیت این مهم پیشنهاد می‌شود که تحقیقی به منظور تعیین کلیه عوامل مؤثر بر تجدید ارائه صورت‌های مالی پرداخته شود. افزون‌بر این، با توجه به پژوهش‌های اندکی که در زمینه تجدید ارائه صورت‌های مالی در ایران انجام پذیرفته، به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود که به بررسی میزان تجدید ارائه صورت‌های مالی به میزان سهمی که در هر سرفصل حساب وجود دارد، پرداخته شود. در این تحقیق محدودیت با اهمیتی که مانع انجام پژوهش شود وجود نداشت، ولی باید به این موضوع اشاره کرد که در هر پژوهشی عواملی به طور آشکار یا نهان موجب کاهش

اثر بخشی تحقیق و کسب نتایج مناسب می‌گردند اما در یک نکته می‌توان گفت که، به جز عامل تورم محدودیت بااهمیتی که مانع انجام تحقیق شود مشاهده نشد.

فهرست منابع

- ۱) احمدی، موسی و سمیه آقا لطیفی، (۱۳۸۷)، "تأثیر جریان نقد عملیاتی و سود خالص بر بازده سهام شرکت‌های خودرو سازی پذیرفته شده در بورس با استفاده از الگوی داده‌های تلفیقی"، فصلنامه مطالعات کمی در مدیریت، شماره یک.
- ۲) اعتمادی، حسین، و سلیمان زندی دره غریب، (۱۳۹۳)، "استفاده از ترکیب اجزای صورت جریان وجه نقد در پیش بینی بحران مالی"، مجله پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، سال ۶، شماره ۲۱، صص ۶۳ - ۸۹.
- ۳) پاشایی فام، رامین و رضا امیدی پور، (۱۳۸۸)، "بررسی تأثیر نرخ تورم بر بازده واقعی سهام در اقتصاد ایران"، فصلنامه پژوهشی و سیاست‌های اقتصادی، شماره ۵۰.
- ۴) پورحیدری، امید و محمود کهنسال، (۱۳۸۴)، "ارتباط میان سود و جریان‌ات نقدی با بازده سهام با توجه به ویژگی‌های خاص شرکت‌ها"، فصلنامه مطالعات حسابداری، شماره ۹.
- ۵) حقیقت، حمید و علی همایون، (۱۳۸۳)، "بررسی ارتباط بین کیفیت اقلام تعهدی و سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد
- ۶) حیدرپور، فرزانه و حسن ازوجی، (۱۳۸۹)، "عوامل مؤثر بر تجدید ارائه سود هر سهم. مجله پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی"، دوره ۲، شماره ۶، صص ۱۱۵ - ۱۴۴.
- ۷) خواجوی، شکراله و محمدحسین قدیریان ارانی، (۱۳۹۳)، "بررسی کیفیت سود شرکت‌های تجدید ارائه کننده صورت‌های مالی"، پژوهش‌های تجربی حسابداری، سال سوم، شماره ۱۲، صص ۱۲۹ - ۱۴۷.
- ۸) دستگیر، محسن و رسول شریفی مبارکه، (۱۳۹۰)، "رابطه بین جریان‌ات نقدی با بازده سهام"، مجله حسابرس، شماره ۵۲، صص ۱ - ۵.
- ۹) دستگیر، محسن، احمد گوگردچیان و ستاره آدمیت، (۱۳۹۴)، "رابطه بین کیفیت سود (پراکندگی سود) و بازدهی سهام"، مجله پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، سال ۷، شماره ۲۶، صص ۲۱ - ۳۷.

- ۱۰) رهنمای رودپشتی، فریدون و هاشم ولی پور، (۱۳۹۲)، "رابطه میانگین بازده سهام و اندازه شرکت با چرخه نوسانات سود و جریان‌های نقدی"، مجله پژوهش‌های حسابداری مالی، سال ۵، شماره ۱۷، صص ۵۵ - ۷۲.
- ۱۱) کردستانی، غلامرضا، عبدالله آزاد و محبوبه کاظمی، (۱۳۸۹)، "آزمون تجربی اهمیت تعدیلات سنواتی در بازار سرمایه"، تحقیقات حسابداری، شماره ۸.
- ۱۲) سازمان حسابداری، کمیته فنی، (۱۳۸۶)، "استانداردهای حسابداری ایران"، نشریه ۱۶۰، تهران، مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابداری.
- ۱۳) سازمان حسابداری، کمیته فنی، (۱۳۹۰)، "استانداردهای حسابداری ایران"، نشریه شماره ۱۶۰، تهران، مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابداری.
- ۱۴) طالب نیا، قدرت اله، مهدی دسینه و فاطمه مریدی، (۱۳۹۴)، "اثر تصمیمات مالی مدیریت بر جریان‌های نقدی"، مجله پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابداری، سال ۷، شماره ۲۶، صص ۸۷ - ۱۰۶.
- ۱۵) مشایخی، بیبا و امیرحسین حسین پور، (۱۳۹۵)، "بررسی رابطه بین مدیریت سود واقعی و مدیریت سود تعهدی در شرکت‌های مشکوک به تقلب بورس اوراق بهادار تهران"، فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، سال ۱۲، شماره ۴۹، صص ۲۹ - ۵۲.
- ۱۶) مجتهدزاده، ویدا، نهاله حیاتی، منا پارسایی و مریم گل‌محمدی، (۱۳۹۵)، "تجدید ارائه صورت‌های مالی و رفتار پیش بینی سود مدیران"، مجله تحقیقات حسابداری و حسابداری، شماره ۲۹، صص ۳ - ۲۱.
- ۱۷) مشایخی، بیبا، محمداسماعیل فدایی نژاد و راحله کلاته رحمانی، (۱۳۸۹)، "مخارج سرمایه ای، اقلام تعهدی و بازده سهام"، مجله پژوهش‌های حسابداری مالی، سال دوم، شماره اول.
- ۱۸) ملأ حسینی و قربانزاد، (۱۳۸۶)، "بررسی رابطه میزان سهام شناور آزاد با نرخ بازده سهام شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران"، بررسی‌های حسابداری و حسابداری، سال ۱۵، شماره ۵۱.
- ۱۹) موسوی، سیدرضا، حسین جباری و عباس طالب بیدختی، (۱۳۹۴)، "حاکمیت شرکتی و تجدید ارائه صورت‌های مالی"، مجله پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابداری، سال ۷، شماره ۲۵، صص ۹۷ - ۱۱۹.
- ۲۰) نیکبخت، محمدرضا و افسانه رفیعی، (۱۳۹۱)، "ندوین الگوی عوامل مؤثر بر تجدید ارائه صورت‌های مالی"، دانش حسابداری، سال سوم، شماره ۹، صص ۱۶۷ - ۱۹۴.

- 21) Abdullah, S. N., Mohammad Yusof, N. Z., & Mohamad Nor, M, (2010), "Financial Restatement and Corporate Governance among Malaysian Listed Companies", *Managerial Auditing Journal*, 25(6), PP. 526-552
- 22) Almer, E. D., Gramling, A. A., and Kaplan, S. E, (2008), "Impact of Post Restatement Actions Taken by a Firm on Non-professional Investors_ Credibility Perceptions", *Journal of Business Ethics*, Vol. 80, PP. 61-76.
- 23) Anderson, K. & T. Yohn, (2002), "The Effect of Restatements on Firm Value, Information Asymmetries, and Investors Reliance on Earnings", Working Paper, Georgetown University.
- 24) Callen, J. L., J. Livan, and D. Segal, (2002), "Accounting Restatements: Are They always Bad News for Investors? ", Working Paper, University of Toronto and New York University.
- 25) Francis, J.R., Michas, P.N. and Yo, D. M, (2012), "Office Size of Big 4 Auditors and Client Restatements", *Contemporary Accounting Research*,
- 26) Haribar, P. and Jenkins, N. T, (2008), "The Effect of Accounting Restatements on Earnings Revision and Estimated Cost of Capital", *Review of Accounting studies*, Vol. 9, PP. 337-356.
- 27) Hirshleifer, D., Kewei H. and Siew, H. T. (2009), "Accruals, Cash Flows, and Aggregate Stock Returns", *Journal of Financial Economics*, Vol. 91, No. 3, PP. 389-406
- 28) Jaroszek, L.; Niessen-Ruenzi, A; and Ruenzi, S, (2016), "Corporate Fraud Risk and Stock Market Performance", [www.ssrn.com/abstract://2636633](http://www.ssrn.com/abstract//2636633)
- 29) Kravet, T and Shevlin, T, (2009), "Accounting Restatements and Information Risk".
- 30) Maio, P, (2012), "The Long-Run Relation between Returns, Earnings, and Dividends", Electronic copy available at: <http://ssrn.com/abstract=2170079>
- 31) Michael, E., Scholz, S., Smith, K. R and Sun, L, (2010), " How Do Restatements Begin? Evidence of Earnings Management Preceding Restated Financial Reports", [Www. ssrn.com/abstract_id=1014053](http://www.ssrn.com/abstract_id=1014053)
- 32) Rahimian, F and Nazemi, H R, (2015), "The Relationship of Auditor Independence in Adjustments to Annual Financial Statements and the Relevant Effect on Accruals before and after Financial Restatement", *Indian Journal of Fundamental and Applied Life Science*, Vol. 5 (S1), PP. 4892-4898.
- 33) Shough, E & Tao, A, (2007), "The Relationship of Returns to Earnings and Cash Flows Before and After Restatement", www.ssrn.com/abstract_id=1014147
- 34) Wilson, W. M, (2008), "An Empirical Analysis of the Decline in the Information Content of Earnings Following Restatements", *The Accounting Review*, Vol. 83, No. 2, PP. 519-548
- 35) Xia, WANG, (2006), "Accounting Restatements: A Comparison between China and USA", *Journal of Modern Accounting and Auditing*, Vol. 2, No. 10.

1. Almer & et al
2. Wilson
3. Shough & Tao
4. Xia
5. Callen & et al
6. Haribar & Jenkins
7. Wilson
8. Kravet & Shevlin
9. Hirshleifer & et al
10. Michael & et al
11. Abdullah & et al
12. Francis & et al
13. Jaroszek & et al
14. Maio
15. Hirshleifer & et al
16. Wilson
17. Haribar & Jenkins
18. Anderson & Yohn

